

mei 2013

[VREDESACTIE]

**GEEN
militair
Europa**

Waarom start vredesactie nu een campagne rond de militarisering van de EUROPESE UNIE?

Europees president Herman Van Rompuy heeft het militaire Europa hoog op de politieke agenda gezet, en hoe! Amper drie maanden na het in ontvangst nemen van de Nobelprijs voor de vrede, eindigde hij een toespraak voor het Europese defensieagentschap (EDA) als volgt: "Europa is ontstaan uit de as van de tweede wereldoorlog. De heropbouw is begonnen door het samen beheren van de middelen om oorlog te voeren: kolen en staal. [...]. De EU staat aan de kant van degenen die vrede en menselijke waardigheid nastreven. Onze verantwoordelijkheid kunnen we enkel opnemen wanneer we de middelen ter beschikking hebben". De hele EDA-conferentie draaide om de wapenindustrie en de militaire capaciteit van de Europese legers. Met 'middelen' bedoelt Van Rompuy dan ook in de eerste plaats: wapens én een leger dat wereldwijd kan interveniëren. Het Europese vredesproject begint zo steeds meer te lijken op een oorlogsproject. Bij gebrek aan een gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid zet men alvast volop in op een sterke wapenindustrie. Alsof het vanzelfsprekend is dat een bloeiende wapenindustrie leidt tot een veiliger Europa in een veiligere wereld.

Al geruime tijd volgt vredesactie de Europese Unie met argusogen. De EU is immers onmiskenbaar een militaire macht geworden. Ze heeft de bevoegdheden, instellingen en operationele structuren om militaire interventies uit te voeren over de hele wereld. De voornaamste reden waarom er vooralsnog weinig militaire operaties onder EU-vlag plaatsvonden, is dat er geen overeenstemming is tussen de lidstaten over een gemeenschappelijk buitenlands beleid.

"Het is een illusie om te denken dat een militair Europa minder oorlogszuchtig zal zijn dan haar lidstaten."

Al te gemakkelijk worden de V.S. als enige met de vinger gewezen wanneer het gaat om het wereldwijd militair interveniëren om de eigen belangen veilig te stellen. Nochtans was Tony Blair als premier van Groot-Brittannië een van de grootste pleitbezorgers van de oorlog tegen Irak. Ook Frankrijk schrikt er niet voor terug om eigengereid militair in te grijpen wanneer de belangen van het zogenaamde *Françafrique* op het spel staan. De interventie in Mali is daar het meest recente voorbeeld van. Ook in Libië speelde Frankrijk een leidende rol en de afgelopen tien jaar kwam het Franse leger tussenbeide in o.a. Ivoorkust, Tsjad en de Centraal Afrikaanse Republiek. Het is een illusie om te denken dat een militair Europa minder oorlogszuchtig zal zijn dan haar lidstaten.

DE STEMPEL VAN DE WAPENINDUSTRIE

Een van de meest zorgwekkende evoluties is de grote invloed van de wapenindustrie op het Europese beleid. Of het nu gaat over gemeenschappelijke defensietaken, over regels voor wapenexport, over de prioriteiten voor het Europees onderzoeksbeleid, of zelfs over het migratiebeleid, overal weet de wapenindustrie haar stempel op te drukken. De CEO's en medewerkers van de wapenindustrie worden binnen de Europese Unie gezien als defensie- en veiligheidsexperts die mee het beleid mogen bepalen. Dat deze per definitie een bedrijfsbelang nastreven wordt hierbij gemakkelijksheidshalve vergeten of onbelangrijk geacht. Maar deze 'experts' weten maar al te goed wat hun core-business is en hoe ze die moeten verkopen. Om in steeds meer markten en beleidsdomeinen actief te kunnen worden, stellen ze vooreerst elk maatschappelijk fenomeen voor als een probleem. Verder maken ze van elk probleem een veiligheidsprobleem. En tot slot argumenteren ze dat voor elk vei-

ligheidsprobleem een technologische oplossing bestaat. En die technologie kunnen de wapenfabrikanten uiteraard voor een prijsje leveren. Of het nu gaat om migratie, internet, gezondheidszorg, internationaal transport, overal probeert de wapenindustrie een gelijkaardige militaire logica op te dringen.

VERSTERKING VAN DE WAPENINDUSTRIE

Een gemeenschappelijke visie op een Europees buitenlands- en veiligheidsbeleid is er niet, maar één zekerheid duikt overal op: we hebben een bloeiende Europese wapenindustrie nodig. In EU-newspeak heet dat 'an innovative and competitive European Defence Technological and Industrial Base'. De hele EU lijkt van deze vanzelfsprekende waarheid doordrongen. Zorgen voor een bloeiende wapenindustrie is een van de belangrijkste doelstellingen van het Europese defensieagentschap (EDA). Niet voor niets wordt EDA door de wapenbedrijven zelf beschouwd als hun oogappel. Maar ook de Europese Commissie werkt ijverig mee: in 2011 riepen commissievoorzitter Emanuel Barroso en commissaris voor industrie en ondernemerschap Antonio Tajani een taskforce in het leven om de wapenindustrie verder te versterken. In directe samenspraak met de wapenindustrie zelf onderzoekt de Europese Commissie hoe ze die industrie kan helpen om concurrentieel te blijven op wereldvlak. Halfweg 2013 zal de taskforce haar aanbevelingen bekend maken.

Ook verschillende Europarlementariërs springen regelmatig in de bres voor de wapenindustrie. Bekende medestanders van de wapenindustrie, zoals de Duitse Christian Ehler en de Franse ex-geheim agent Arnaud Danjean, willen het mogelijk maken om subsidies uit het Europese budget voor wetenschappelijk onderzoek te gebruiken voor de ontwikkeling van nieuwe

wapensystemen.

Als klap op de vuurpijl is de versterking van de wapenindustrie ook een doelstelling van het Europees gemeenschappelijk standpunt over wapenexport. In dat gemeenschappelijk standpunt werden acht criteria vastgelegd die in overweging genomen moeten worden door de lidstaten wanneer ze wapenexportvergunningen afleveren. Maar naast allerlei mooie principes over democratie en mensenrechten, mogen de lidstaten ook in overweging nemen dat het weigeren van een wapenexportvergunning in het nadeel speelt voor de wapenindustrie. De Waalse vergunning voor de levering van FN-wapens aan het leger van Kadhafi tijdens de Libische opstand is een triest voorbeeld van het resultaat dat al die 'overwegingen' kan opleveren.

CTRL-ALT-EU

Een van de achterliggende motivaties van de voorstanders van een bloeiende wapenindustrie is het geloof in de stelling: "Wat goed is voor de bedrijven, is goed voor iedereen". Als er één sector is waarvoor dat overduidelijk niet opgaat is het wel de wapenindustrie. Maar ook in het algemeen valt het bedrijfsbelang niet samen met het publieke belang, daar hoeven we geen tekening bij te maken. Nochtans vormt deze stelling zowat de kern van de Europese Unie. Je zal het niet gemakkelijk letterlijk zo lezen, maar de allesoverheersende doelstelling van de EU om de meest competitieve economie ter wereld te worden is hiervan een vertaling. Met zo'n doelstelling is het niet verwonderlijk dat vertegenwoordigers van het bedrijfsleven tot 'the Brussels bubble' van experts behoren die het Europese beleid bepalen. Het maatschappelijke middenveld

daarentegen wordt genegeerd, stiefmoederlijk behandeld of beschouwd als lastige luis in de pels. Of het nu gaat over de wapenhandel, landbouwbeleid of de regulering van de financiële sector.

Met de campagne CTRL-ALT-EU biedt Vredesactie weerwerk. Als we een stem willen veroveren in om het even welk Europees beleidsdomein, zullen we daar moeten gaan staan waar het beleid vorm krijgt. Dat wil zeggen: tussen de lobbyisten en de beleidsmakers. We stappen naar de Brusselse Europese wijk. We stellen de militarisering van de EU aan de kaak en roepen ze een halt toe. We maken de algemene infiltratie van het bedrijfsleven in de Europese instellingen zichtbaar en doorprikken de expertenbubbel. De campagne 'CTRL-ALT-EU' reboot de Europese Unie. De laatste kans voor we de stekker moeten uittrekken!

De EU: waar de wapenindustrie zowel de vragen stelt als de antwoorden geeft

Op 1 december 2012 vond in het Franse Istres de succesvolle testvlucht plaats van de nEUROn. De nEUROn is een prototype voor een gevechtsdrone waaraan sinds 2003 gewerkt wordt door een consortium van wapenfabrikanten onder leiding van het Franse Dassault-Aviation. In militaire newspeak heet dat een UCAV, een Unmanned Combat Air Vehicle. In de praktijk is dit een vliegende robot met de capaciteiten van een gevechtsvliegtuig die bijna volledig autonoom opereert.

Deze robots moeten niet meer bestuurd worden van op afstand, maar vliegen zelfstandig naar een vooraf opgegeven locatie, waar ook ter wereld. Alleen het afvuren van raketten vereist nog een druk op de knop door een mens van vlees en bloed. De nEUROn zal luchtland raketten kunnen afvuren en wordt ontwikkeld als een stealth-vliegtuig dat zo goed als onzichtbaar is op de radar. De totale kostprijs van dit project is zo'n 405 miljoen euro, waarvan de Franse staat zo'n 200 miljoen euro op zich neemt. De natte droom van de adepten van hi-tech oorlogvoering is dat drones ooit in staat zullen zijn om luchtgevechten aan te gaan met andere drones of met bemande gevechtsvliegtuigen. Voorlopig is dit toekomstmuziek, maar het is wel de richting die de Europese wapenfabrikanten en hun financiers met dit demonstratieproject inslaan. De Europese wapenfabrikanten hebben de ambitie om een leidende rol te spelen bij deze volgende generatie drones.

DE BRITTEN

Ook aan de andere kant van het kanaal wordt duchtig gewerkt aan de gevechtsdrone; uiteraard doen de Britten het liever zelf. BAE systems, de grootste Europese wapenproducent en de tweede grootste ter wereld ontwikkelt er de Taranis, een gevechtsdrone die van opzet gelijkaardig is aan de nEUROn. BAE haalde daarvoor in 2006 bij het Britse ministerie een contract binnen ter waarde van ongeveer 170 miljoen euro. Verwacht wordt dat de Taranis zijn eerste testvlucht in de loop van 2013 zal uitvoeren op een Britse basis in het Australische Woomera.

EUROPESE SAMENWERKING

Naast een technologisch demonstratieproject wordt de nEUROn voorgesteld als een voorbeeld van Europese samenwerking. Op de

jaarlijkse conferentie van het Europees Defensieagentschap (EDA) in maart 2013 werd de nEUROn daar specifiek om genoemd. De zogenaamde defensiespecialisten zijn het er roerend over eens dat dit de weg vooruit is voor de Europese wapenfabrikanten: verschillende lidstaten die samenleggen voor de financiering van nieuwe wapentechnologie die te duur is voor individuele lidstaten. Naast het Franse Dassault werken wapenfabrikanten uit heel Europa mee aan de ontwikkeling, onder andere SAAB (Zweden), EADS (fusiebedrijf met zetel in Nederland), HAI (Griekenland). De Franse regering is de belangrijkste financier van het project, maar ook de regeringen van Nederland, Spanje, Italië, Griekenland en Zwitserland nemen hun deel van de financiering op zich.

DE VRAAG?

Je zou denken dat er achter zo'n ontwikkelingsprogramma een veiligheidsanalyse zit waaruit de (vermeende) noodzaak van de nieuwe technologie volgt. Niets is echter minder waar. De vraag wat het militaire en strategische nut van een gevechtsdrone is, wordt gewoonweg niet gesteld. In het begin van het nEUROn programma stelde Yves Robins, vice president van de Franse wapenproducent Dassault Aviation, overigens onomwonden: "Everybody knows that the answer is the [fighter drone], but nobody knows what the question is". Er was geen militaire vraag naar de gevechtsdrone, maar de wapenfabrikanten en hun fans bij de ministeries van defensie hadden beslist om hem te ontwikkelen om te laten zien dat ze het kunnen. Deze strategie is bijzonder gevaarlijk. Wapenfabrikanten ontwikkelen niet zomaar nieuwe wapentechnologie, zelfs niet als ze daar volledig voor gesubsidieerd worden. Wanneer ze iets nieuws in huis hebben, zullen ze alles uit de kast halen om overheden wereldwijd er toe aan te zetten die nieuwe drones te kopen. Intussen zijn drones het nieuwe 'must-have' geworden van legers overal ter wereld. De vraag is in hoeverre dit het resultaat is van een geslaagde marketingcampagne van de wapenindustrie, en in hoeverre

“Everybody knows that the answer is the fighter drone, but nobody knows what the question is.”

(wapenproducent Dassault Aviation)

dit werkelijk tegemoet komt aan een reële veiligheidsreiging.

De wapenfabrikanten weten uiteraard maar al te goed waarom een drone ontwikkeld moet worden: omdat ze er geld mee willen verdienen. Zonder verpinken vermeldt Dassault op haar website dat het project tot doel heeft de ingenieurs en de technici in de wapensector iets te geven om aan te werken (“the goal to provide workload to the European design offices.”). Anders zouden die hooggeschoolde technici wel eens in minder oorlogszuchtige sectoren kunnen gaan werken, niet waar?

EUROPEES ONDERZOEKSGELD VOOR WAPENTECHNOLOGIE

Op papier financiert de Europese Unie enkel civiele onderzoeksprogramma's. In de praktijk weten we al langer dat wapenfabrikanten een aardig graantje meepikken. Zo is er het onderzoeksproject OPARUS, dat tussen september 2010 en mei 2012 iets meer dan 1 miljoen euro steun kreeg van het Europese fonds voor 'veiligheidsonderzoek, het zogenaamde FP7-security. OPARUS staat voor 'Open Architecture for UAV-based Surveillance System'. UAV staat dan weer voor Unmanned Aerial Vehicle. OPARUS was dus een project over surveillance drones. Een wel heel bedenkelijke civiele toepassing. Alle grote Europese defensiebedrijven werkten eraan mee en ook Israël Aerospace Industries was van

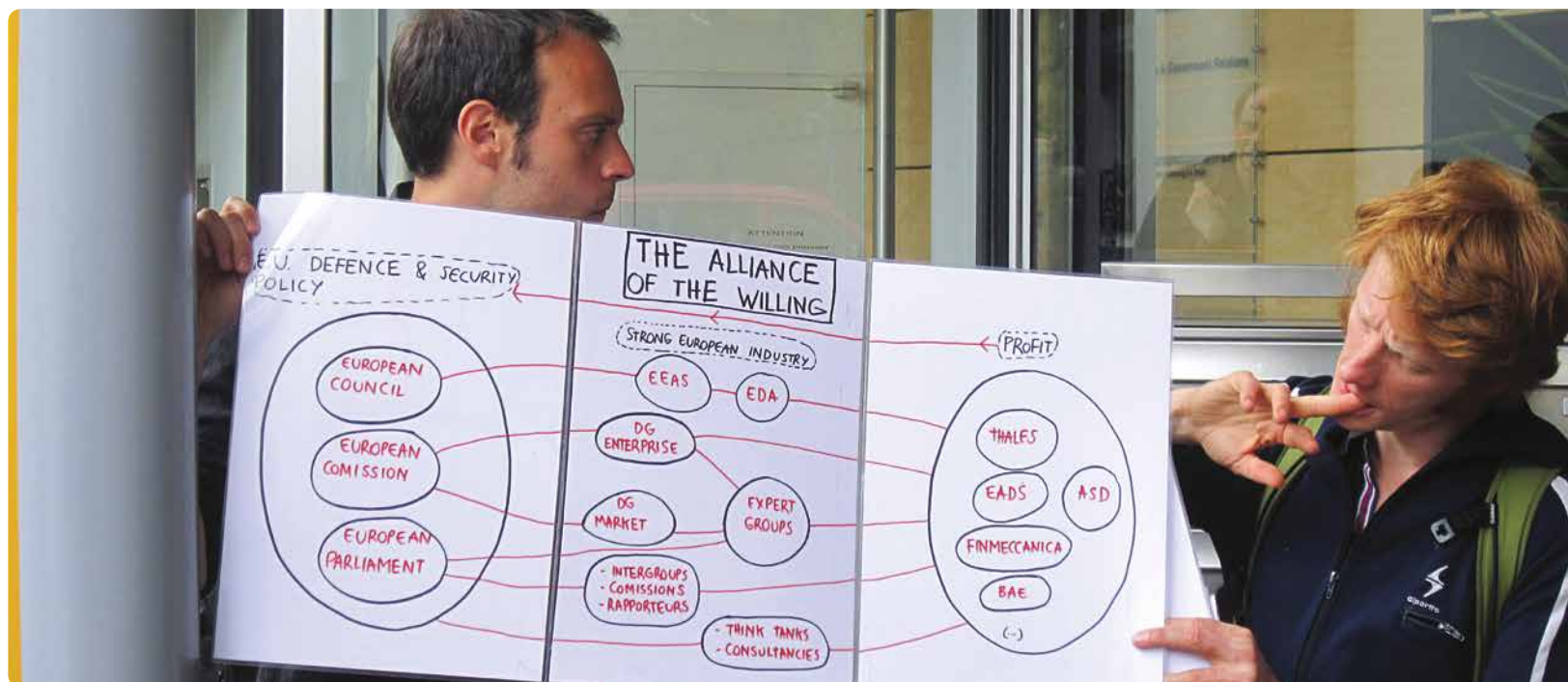
de partij. Naar wat er juist gebeurde met het miljoen euro hebben we het raden; er is namelijk weinig openbare informatie over dit soort onderzoeksprojecten. Wat we al helemaal niet weten is welke de garanties zijn dat de resultaten van het project niet gebruikt zullen worden voor militaire toepassingen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat die garanties er zijn. Op papier had het project een (bedenkelijke) civiele doelstelling; in de praktijk werden wapenfabrikanten gesubsidieerd voor de ontwikkeling van nieuwe technologie.

HORIZON 2020

Misschien mogen de wapenbedrijven binnenkort zelfs gewoon hun maskers afleggen, en eenvoudigweg steun vragen voor de ontwikkeling van militaire toepassingen uit het onderzoeksbudget van de EU. Vanaf 2014 gelden er immers nieuwe regels. Het nieuwe financieringsprogramma van de EU heet Horizon 2020, en zal lopen van 2014 tot 2020. In het oorspronkelijke voorstel

van de Europese Commissie stond opnieuw dat onderzoeksprogramma's enkel mochten leiden tot civiele toepassingen. Maar dat was niet naar de zin van sommige europarlementariërs. Bekende medestanders van de wapenindustrie, zoals de Duitse Christian Ehler en de Franse ex-geheim agent Arnaud Danjean, dienden amendementen in om de bewuste passage te schrappen uit het voorstel. In hun motivatie schreven ze letterlijk: onderzoek en ontwikkeling is uiterst belangrijk voor de defensiesector, en vormt de basis van de concurrentiekracht en de veerkracht van de Europese defensie-industrie. M.a.w. om de concurrentiepositie van de Europese wapenindustrie te versterken op wereldvlak zou de EU een deel van het onderzoeksbudget moeten voorzien voor de wapenindustrie. Volgens een standpunt van de Europese Groenen zouden de voorstanders hiervan een budget voor ogen hebben van 200 tot 300 miljoen euro per jaar. Dit is gewoonweg een stimulusbeleid van een (bedenkelijke) industriële sector, onder het mom van onderzoeksbeleid.

In welke mate de ontwikkeling van gevechtsdrones mee gefinancierd zou kunnen worden door Europees onderzoeksgeld is op dit moment koffiedik kijken. Het wetgevende kader voor Horizon 2020 is nog niet rond, en het is niet uitgesloten dat op papier behouden blijft dat enkel civiele projecten mogen gefinancierd worden. In ieder geval vallen in de toekomst meer projecten zoals OPARUS te verwachten. Het Europees Defensieagentschap en de Europese Commissie tekenden al in 2011 een samenwerkingsovereenkomst over het ondersteunen van de ontwikkeling van nieuwe wapentechnologie. Ook zij zijn ervan overtuigd dat de wapenbedrijven steun nodig hebben voor de ontwikkeling van nieuwe technologie om concurrentieel te blijven op wereldvlak. Ze werken onder andere aan het openstellen van het Europese luchtruim voor onbemande vliegtuigen. En inderdaad, het geld dat nodig is om hiervoor de specifieke apparatuur te ontwikkelen willen ze halen bij... Horizon 2020.

De Europese wijk in Brussel. De imposante gebouwen van de Europese instellingen staan er broederlijk naast de kantoren van grote defensielobby's.

Wapenbedrijven en hun lobbyisten zijn kind aan huis in de Europese politieke instellingen. Ze bepalen mee het beleid, verkopen de EU hun oplossingen voor de door hen gedefinieerde problemen en strijken subsidies op voor hun onderzoek en productontwikkeling.

"Wat goed is voor de bedrijven, is goed voor iedereen", is het motto van de Europese politici. Ze zien de wapenindustrie als een economische sector als een andere die gesoigneerd moet worden om concurrentieel te blijven op de wereldmarkt. Maar een beleid op maat van de wapenindustrie zorgt niet voor een veiligere wereld – en dus ook niet voor een veiliger Europa.

Hoog tijd om in te grijpen. Vredesactie neemt de handschoen op met de campagne Ctrl+Alt+EU. In aanloop naar de Europese verkiezingen in mei 2014 voeren we actie in het Europees kwartier in Brussel. We doorprikken de 'Brussels bubble': we verstoren de dagelijkse gang van zaken en leggen de linken tussen de wapenindustrie en de politiek bloot.

ACTIEREEKS: **Doorprik 'the Brussels bubble'!**

Het Europees kwartier in Brussel is een besloten wereld, waarin wapenbedrijven en politici bij elkaar op schoot zitten. Vredesactie schuift mee aan en voert er prikacties! De actielocaties liggen op een boogscheut van elkaar: de gebouwen van de Europese instellingen, de instellingen die het buitenlands, defensie- en onderzoeksbeleid voeren, de kantoren van wapenbedrijven en hun koepel- en lobbyorganisaties zoals de AeroSpace and Defence Industries Association of Europe (ASD), de conferenties van denktanks zoals de Security and Defence Agenda (SDA), het Schumannplein of het Luxemburgplein waar bedrijfslobbyisten en eurocraten samen aan de toog hangen.

Meer info vind je binnenkort op vredesactie.be

19 december 2013

ACTIEDAG **EU, Business as usual?**

Op 19 en 20 december vergaderen de Europese staats- en regeringsleiders in Brussel. Op deze top staat het versterken van de Europese wapenindustrie expliciet op de agenda. Terwijl ze overal bezuinigingen predikt, staat de EU op het punt om de militaire uitgaven te verhogen. Doelstelling: het veilig stellen van de wereldwijde concurrentiepositie van de Europese wapenindustrie.

We worden voor één dag zelf zakenmensen en overspoelen Brussel om er te doen wat zakenmensen doen: business as usual!

We storen de dagelijkse werking in de Europese wijk en leggen de verwevenheid tussen bedrijven en politiek bloot.

EUROPESE VERKIEZINGEN: **weet voor wie je stemt**

In mei 2014 kiezen we onze vertegenwoordigers in het Europees parlement. Dit zijn de enige Europese politici die we rechtstreeks kunnen verkiezen. Maar het is nogal schimmig wat onze Europese parlementsleden doen: wie dient er welk amendementen in? Wie stemt er voor of tegen bepaalde wetsvoorstellen?

Vredesactie zoekt uit wat onze parlementariërs deden voor een veiliger Europa. We informeren je in aanloop naar de verkiezingen.

Lobbytour

Alle grote wapenbedrijven hebben kantoren in Brussel, waar ze hun belangen verdedigen via een web van lobbyisten, denktanks, clubs en informele netwerken. In de lobbytour maak je kennis met de belangenbehartigers van de wapenindustrie en leer je de mechanismen kennen waarmee zij het Europees beleid beïnvloeden.

Samen met Corporate Europe Observatory (CEO), werkte Vredesactie de lobbytour uit, een begeleide wandeling door de Europese wijk in Brussel. De tour duurt twee uur. Deelname is gratis maar schrijf je wel tijdig in. De eerstvolgende lobbytour is op 15 september. Kijk op www.vredesactie.be voor meer data en info.

We organiseren de lobbytour ook op vraag voor groepen vanaf 15 personen. Contacteer ons voor meer info (lene@vredesactie.be).

Doe mee met Ctrl+Alt+EU

- Informeer je en volg een lobbytour. Je kan aansluiten bij een geplande tour (data vind je op vredesactie.be) of zelf een tour organiseren voor een groep collega's, vrienden of voor een vereniging waarvan je lid bent.
- Kom naar één van onze regionale infomomenten zoals op 13 augustus in Antwerpen en op 17 september in Leuven. Meer data en plaatsen op www.vredesactie.be.
- Kom op 19 december 2013 naar de actiedag in het Europees kwartier in Brussel
- Schakel je in in de actiereeks 'Doorprik the Brussels bubble'. Voer samen met een groepje vrienden actie op één van de actielocaties in de Europese wijk (van september 2013 tot mei 2014). Neem contact met Vredesactie voor informatie en ondersteuning
- Maak de campagne in jouw regio bekend. Je kan aansluiten bij een bestaande regionale groep, of zelf contactpunt worden. Neem contact op met vredesactie voor meer info (info@vredesactie.be).

Actie en strategie: er beweegt wat in Europa

Overall in Europa komen mensen in beweging om te werken aan sociale verandering. Geweldloze acties en campagnes komen niet vanzelf: er gaat voorbereiding en planning aan vooraf. In heel Europa spelen collectieven van actietrainers een rol in de ondersteuning en versterking van actiegroepen en sociale bewegingen. Vredesactie is daar één van.

PLANNING, ORGANISATIE EN BEWEGINGSOPBOUW

In Spanje en Griekenland komen mensen massaal op straat en organiseren zich tegen de besparingspolitiek. In het Verenigd Koninkrijk zet UK Uncut creatieve actievormen in tegen besparingen in onderwijs en sociale voorzieningen. Tegelijk brengen ze bedrijven die op grote schaal belastingen ontduiken in het nauw. Een nieuwe generatie activisten in Oost-Europa biedt weerwerk aan toenemende intolerantie en verrechtsing. In wijken in onze steden verenigen mensen zich om de toekomst van hun buurt uit de handen van projectontwikkelaars te houden en er zelf mee over te beslissen.

Deze waaier aan geweldloze actievormen en campagnes komt niet uit de lucht gevallen. Ze zijn het resultaat van planning, organisatie, bewegingsopbouw en praktische voorbereiding. Trainerscollectieven proberen deze processen te ondersteunen en te versterken. Ze helpen groepen om een planning te bedenken, begeleiden hen in het opzetten van campagnes en denken mee na over hoe we effectiever actie kunnen voeren.

EEN EUROPEES TRAINERSNETWERK

In 2012 nam Vredesactie in samenwerking met onze koepelorganisatie War Resisters International het initiatief om op Europees niveau organisaties en sociale bewegingen samen te brengen die actief zijn rond trainingen geweld-

“In heel Europa spelen collectieven van actietrainers een rol in de ondersteuning en versterking van actiegroepen en sociale bewegingen.”

loze actie. Vele sociale bewegingen bieden leer-mogelijkheden in hun eigen thematieken, maar bieden evengoed training in sociale actie, vaak op basis van participerende en ervaringsgerichte educatiemethodes. Er is een brede waaier aan vernieuwende vormingspraktijken ontwikkeld, maar de verspreiding daarvan gaat traag en at random. Vaak is ook de opleidingscapaciteit in deze competenties van land tot land sterk verschillend. Overzichtelijk en vlot toegankelijk trainingsmateriaal is schaars beschikbaar. Nationale isolatie leidt tot een gebrek aan uitwisseling en reflectie en belet kruisbestuiving. Daarom organiseerde Vredesactie een training voor trainers, op Europees niveau. De eerste internationale trainersuitwisseling vond plaats in Ieper. In november 2012 werkten veertig trainers uit diverse bewegingen uit heel Europa een week lang samen rond 'effectief actie en campagne plannen binnen een basisdemocratische beweging'.

Op welke obstakels botsen groepen wanneer ze aan strategische planning werken? Hoe kunnen we hen daarbij ondersteunen? Hoe kunnen we de drempels om mee te werken aan deze planning verlagen en ervoor zorgen dat planning niet in handen is van enkelen? We keken naar de geschiedenis van campagnes en sociale bewegingen en zochten naar concrete werkwijzen en modellen die we in onze trainingen kunnen toepassen. Daarnaast legden we de basis voor een Europees netwerk van trainers om in de toekomst regelmatig kennis en ervaringen uit te wisselen.

Op een bijeenkomst in februari van dit jaar in Londen werkten we verder rond hoe we persoonlijke vaardigheden en motivaties van mensen een plaats kunnen geven in strategische planning. Strategie is immers niet beperkt tot strakke campagneplannen die de volgende vijf of tien jaar de leidraad zijn. Onze samenleving verandert, kansen dienen zich aan, meer mensen sluiten zich

aan, ... kortom, een campagne is een dynamisch proces dat om voortdurende evaluatie en bijsturing vraagt. Hoe doen we dat? Waar is er plaats voor de persoonlijke motivatie van mensen in wat we doen als we als groep voor langere tijd door willen gaan?

VORMING VOOR TRAINERS

Trainers van Vredesactie namen dit voorjaar ook deel aan een opleiding van Training for Change (VS) die deelnemers gedurende tien dagen onderdompelden in 'direct education'. Die aanpak legt de nadruk op de kennis en vaardigheden die een groep zelf ontwikkelt, eerder dan op het doorgeven van kennis door de trainer-expert. De focus ligt net zo sterk op het leer- en groepsproces als op de inhoud zelf. 'Direct education' daagt deelnemers in een veilige omgeving uit en stelt hen op de proef, eerder dan het aanvaarden en overne-

men van extern aangeboden kennis. Deelnemers komen op basis van eigen ervaringen en denkprocessen tot eigen inzichten. 'Kritische burgers' worden immers niet gevormd door het inlepen van een pasklare gedachtelij.

VLAANDEREN EN BELGIË

De ervaringsuitwisseling en opbouw van vaardigheden samen met Europese partners werpt haar vruchten af. Trainers van Vredesactie nemen ideeën mee die we hier in onze programma's integreren en uitproberen. De dialoog met andere trainers geeft voeding aan reflectie en discussie over hoe we zelf vorming geven en kijken naar leerprocessen. Daar gaan we dan samen mee aan de slag. Tegelijk merken we dat de specifieke ervaring van Vredesactie in het opzetten van stevige, volgehouden campagnes inspirerend werkt en een waardevolle bijdrage betekent aan ervaringsuitwisseling en kennisopbouw.

De afgelopen maanden deden diverse groepen (van lokale actiegroepen gedragen door vrijwilligers tot professionele NGO's) een beroep op de trainersgroep van Vredesactie. We begeleidden introductiewerkshops 'actie organiseren' voor Jong Groen, jongerentheaterproject Fabuleus, Onafhankelijk Leven (beweging van mensen met een beperking) en een workshop 'strategisch campagne plannen' voor Intal Gent. We begeleidden groepen in het organiseren van een concrete actie, bijvoorbeeld in het kader van de campagne 'militair embargo Israël' en we faciliteerden planingsprocessen bij Friends of the Earth. In Gent zetten we een reeks 'intervisies' op met mensen uit grassroots actiegroepen.

Ook aan Franstalige kant staat nu een trainersgroep in de steigers, op initiatief van Agir pour la Paix (tot voor kort 'Action pour la Paix') en in samenwerking met Vredesactie. Van januari tot mei liep in Brussel een reeks avond-workshops rond consensus-besluitvorming, clown-activisme, actieplanning en conflictantering.

Actiekampen

Deze zomer vinden er in België en andere Europese landen allerhande actiekampen plaats rond militarisering, landbouw, migratie, klimaatwijziging, mijn-en olieprojecten... Op dergelijke kampen worden meestal allerhande workshops, discussies of debatten georganiseerd om je inhoudelijk beter in hun thema te verdiepen. Maar het is ook een interessante en vaak intens inspirerende ervaring om in grote groep door middel van geweldloze actie dit thema onder de aandacht te brengen.

VREDE EN ANTIMILITARISME

- **WarStartsHere-Camp 2013**
21 tot 29 juli 2013 - *Altmark, Duitsland*.
Het Gefechtsübungszentrum (GÜZ) in de Altmark-regio is de technisch meest geavanceerde militaire oefeningsplaats in Europa. In het GÜZ trainen soldaten uit de NAVO en EU-landen voor ze worden ingezet in oorlogen.
Meer info: <http://warstartsherecamp.org/en/camp-war-starts-here>
- **Burghfield Disarmament Camp**
26 aug. tot 7 september 2013 - *Reading, Verenigd Koninkrijk*
Trident Ploughshares en Action AWE organiseren een internationaal en gewelddoos ontwapeningskamp vlakbij twee kernwapenfabrieken waar kernkoppen ontworpen, geproduceerd en onderhouden worden.
Meer info: <http://actionawe.org/trident-ploughshares-burghfield-camp-2013/>

MILIEU EN KLIMAAT

- **Rage against the Boring Machine**
21 tot 30 juni 2013 - *Rosport Solidarity Camp, Ierland*
Al 8 jaar ondersteunt een permanent actiekamp het verzet van een Ierse gemeenschap tegen een project van olie-gigant Shell. Ze trachten de constructie van een hogedruk-pijplijn en raffinaderij tegen te houden.
Meer info: <http://indymedia.co.uk/en/2013/04/508881.html>
- **Klimaatactiekamp**
24 tot 31 juli 2013 - *Brugge*
In navolging van de klimaatactiekampen in Antwerpen, Luik en Leuven is het ditmaal verzamelen in Brugge. Actie en discussie over energie- en voedselonafhankelijkheid, consuminderen, systeemverandering, ...
- **Reclaim the Fields actiekamp**
23 aug. tot 6 september 2013 - *Rijnland, Duitsland*
Allerlei workshops, discussie en directe actie tegen een openpitmijn in het Rijnland.
Meer info: www.reclaimthefield.org/camp/2013

Vredesactie helpt groepen geweldloze acties en campagnes op te zetten. We geven workshops over het faciliteren van vergaderingen en besluitvorming, en begeleiden campagneplanning. Daarnaast bieden we training op specifieke aspecten van campagne en actie: omgaan met politie, mediawerk, consensusbesluitvorming,...

Interesse? Informeer vrijblijvend: training@vredesactie.be

- **Groenfront Gathering**
20 tot 23 september 2013 - *Rotselaar*
Trefpunt van eco-activisten en DIYers uit België en Nederland.
Meer info: www.groenfront.be

MIGRATIE

- **No Border Camp Nederland**
2 tot 10 augustus 2013 - *Rotterdam*
Dit kamp vol acties, discussies en workshops wil aansluiten bij de behoefte van migranten om visueel zichtbaar en luidruchtig hun protest te laten horen alsook de aandacht vestigen op de onderliggende redenen die leiden tot migratie.
Meer info: nobordercamp.nl

VARIA

- **Stop the G8 actieweek**
10 tot 18 juni 2013 - *London, Verenigd Koninkrijk*
Naar aanleiding van de G8-top in Noord-Ierland, vindt in London een actieweek plaats.
Meer info: <https://network23.org/stopG8/>
- **Borders, Boundaries and Beyond: ecotopia bike tour**
juli tot september 2013 - van Berlijn naar Zuid-Oost Europa
De ecotopia fietstocht promoot al meer dan 20 jaar een duurzame levensstijl en aspecten van directe actie over heel Europa. Met de fietsroute creëren ze een mobiele eco-gemeenschap die verschillende inspirerende projecten en gemeenschappen onderweg opzoekt. Meer info: <http://www.ecotopiabiketour.net/>

Wie politieke actie criminaliseert, holt de democratie uit.

Wij zijn bezorgd. Wanneer mensen in het Midden-Oosten of China in opstand komen tegen de overheid, juichen we hen toe. Als burgers hier hun stem laten horen voor een rechtvaardige wereld, voor mensenrechten of het milieu, worden ze meer en meer gecriminaliseerd en vervolgd. Nochtans zouden we blij moeten zijn dat er in deze tijden nog groepen mensen bestaan die zich het algemeen belang aantrekken en bereid zijn om daarvoor gewelddoos lijf en leden in te zetten.

Op 12 februari 2013 werden elf mensen onder meer veroordeeld voor bendevorming omdat ze tijdens een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid genetisch gemanipuleerde aardappelplanten uittrokken en vervingen door biologische.

De specifieke veroordeling voor bendevorming bestraft niet de eigenlijke daad van het uittrekken van enkele aardappelen, maar stelt een politieke actiegroep buiten de wet. Iedereen die aan de activiteiten deelnam, ook als die op zich geen strafbaar feit inhouden, wordt zo een misdadiger. De boeren die deelnamen aan de boerenmarkt die toen ter plekke werd gehouden, iedereen die promotie heeft gemaakt, iedereen die een gift gedaan heeft, de artiesten die er optraden... ze zijn allemaal lid van de bende en dus misdadigers. Een veroordeling voor bendevorming is buiten alle proporties en komt neer op het criminaliseren van politieke actie op zich.

Deze keuze om repressief tegen actievoerders op te treden is geen alleenstaand feit. Leden van Greenpeace die vanop de 'rode loper' van een Europese top een kordatere EU-klimaatpolitiek eisten, kregen een maand gevangenisstraf met uitstel en een gezamenlijke geldboete van 11.000 euro. Zes activisten die de rechteloze toestand van de sans-papiers aankaarten door een spandoek aan het balkon te hangen van het hoofdkwartier van de Parti Socialiste, kregen een GAS-boete in hun brievenbus. Electabel diende klacht in tegen Greenpeace wegens zware

“Onze democratie is er gekomen dankzij intense sociale actie. Ze heeft sociale actie nodig om haar levend te houden en te verbeteren.”

misdrijven, criminele bendevorming en aanslagen. Deze draconische beschuldigingen, die leiden tot lange en ingewikkelde processen, zijn een duidelijke vorm van intimidatie. Om nog niet te spreken van de financiële gevolgen die verbonden zijn aan dergelijke procedures - al draaiden ze in dit geval uit op een buitenvervolginstelling of vrijpraak. Vakbondsacties worden regelmatig geconfronteerd met eenzijdige verzoekschriften, waardoor staken of actie voeren onmogelijk gemaakt wordt met zware dwangsommen en zonder dat de stem van de stakers gehoord wordt.

DE NOOD AAN GEWELDDOZE ACTIE

Onze democratie is er gekomen dankzij intense sociale actie. Ze heeft sociale actie nodig om haar levend te houden en te verbeteren.

Het feit dat we in een rechtstaat leven die democratische grondrechten zoals vrijheid van meningsuiting erkent, wil nog niet zeggen dat daarmee iedere stem even hard doorweegt in de besluitvorming. Sommige stemmen klinken luider dan andere. En heel wat stemmen vormen hoogstens wat achtergrondruis.

Door gewelddoos actie te voeren kan wie niet gehoord wordt, proberen zijn stem te veroveren. De ruimte daarvoor wordt ook in een democratie zelden cadeau gedaan. Tussen een mening laten horen en een stem hebben die gehoord wordt, staan vaak wetten en praktische bezwaren. Gewelddoze actie is daarom noodzakelijk.

STOP CRIMINALISERING, GA IN DEBAT

Wie de democratie genegen is, kan zich niet neerleggen bij de voortschrijdende criminalisering van gemotiveerde burgers. Politieke acties zijn een uitnodiging tot debat. Ze vragen dan ook om middelen en de bereidheid om dat debat aan te gaan en niet om manieren om het in de kiem te smoren.

ONZE VOORSTELLEN

In aanloop naar de verkiezingen van 2014 legt Vredesactie volgende concrete voorstellen op tafel van onze politici:

- Het misdrijf 'bendevorming' bestaat om zwaar banditisme aan te pakken niet om politieke actiegroepen die opkomen voor het algemeen belang te criminaliseren. Daarom vragen wij dat de interpretatie van het misdrijf 'bendevorming' wordt ingeperkt.
- Het recht op vrije meningsuiting is een fundamenteel recht. Het is in de openbare ruimte aan politiereglementen onderworpen. Maar de manier waarop de steden hiermee omgaan in hun politiereglementen holt dit recht uit en maakt het tot een gunst. Sociale of politieke actie is geen overlast. Daarom vragen wij dat een GAS niet kan worden opgelegd als de feiten begaan zijn als onderdeel van het gebruik van het recht op vrije meningsuiting, op vereniging en vergadering en van het recht op staken.
- Normaal gezien wordt in een rechtszaak de tegenpartij uitgenodigd en verloopt de procedure bij tegenspraak. Bij de procedure bij eenzijdig verzoekschrift daarentegen wordt enkel de eisende partij gehoord. Deze procedure is alleen mogelijk als de zaak hoogdringend is en de tegenpartij niet tijdig uitgenodigd kan worden of wanneer die niet gekend is. Met deze voorwaarden wordt in praktijk losjes omgesprongen en de procedure is dan ook een geliefd middel om stakingen en acties te verbieden. Daarom vragen wij om de mogelijkheid om per eenzijdig verzoekschrift stakingen en andere vormen van sociale acties te verbieden en dwangsommen op te leggen, in te perken.

Vredesactie is een pluralistische vredesbeweging die radicaal pleit voor een maatschappij waarin conflicten worden opgelost zonder geweld of het dreigen ermee. Vredesactie is een motor voor het ontwikkelen van geweldloze actie. Met de campagnes NATO GAME OVER en Bomspotting stellen we de kernwapens en het interventiebeleid van de NAVO in vraag. Als pacifistische beweging lanceren we initiatieven die de afbouw van de wapenindustrie mogelijk maken.

Vredesactie is aangesloten bij de War Resisters' International (WRI), een wereldwijd netwerk van organisaties, groepen en personen die allen de WRI-beginselverklaring onderschrijven: 'Oorlog is een misdaad tegen de mensheid. Daarom ben ik vast besloten geen enkele vorm van oorlog te steunen en te ijveren voor de opheffing van alle oorzaken van oorlog'.

www.vredesactie.be | info@vredesactie.be | 03 281 68 39 |
Patriottenstraat 27 2600 Berchem

Word Partner van Vredesactie, geef financiële steun via een vaste opdracht op rek.nr. 523-0403000-40.